

VERDRAG INZAKE DE RECHTEN VAN HET KIND (IRVK)

Artikel 3 IRVK

1. Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.

Het kind staat dus centraal, anders dan bij de WGBO of de BOPZ, waar de patiënt/moeder het uitgangspunt is.

Is het kind ook het nog niet geboren kind?

Artikel 1 IRVK

Voor de toepassing van dit verdrag wordt onder een kind verstaan ieder mens jonger dan achttien jaar,

preambule IRVK

.... het kind heeft bijzondere bescherming en zorg nodig, met inbegrip van geëigende wettelijke bescherming, zowel voor als na zijn geboorte

Artikel 2 EVRM

1. Het recht van een ieder (everyone) wordt beschermd door de wet.
.....

Boek 1 artikel 2 BW (Burgerlijk Wetboek):

§ Het kind waarvan een vrouw zwanger is wordt als reeds geboren aangemerkt, zo dikwijls zijn belang dit vordert.

In de praktijk en om strijd met de regelgeving rond abortus te voorkomen wordt rechtsbescherming aangenomen vanaf een zwangerschapsduur van ongeveer 24 weken.

Rechtsbescherming vanaf een zwangerschapsduur van ongeveer 24 weken

Kinderbeschermingsmaatregelen:

- § de ondertoezichtstelling, eventueel vooraf gegaan door
- § de voorlopige ondertoezichtstelling, met daarnaast wel of geen
- § machtiging uithuisplaatsing

en hoe gaat het in de praktijk?

Boek 1 artikel 254 BW: de ondertoezichtstelling

1. Indien een minderjarige zodanig opgroeit, dat zijn zedelijke of geestelijke belangen of zijn gezondheid ernstig worden bedreigd, en andere middelen ter afwending van deze bedreiging hebben gefaald of, naar is aan te nemen, zullen falen, kan de kinderrechter hem onder toezicht stellen van ... (een bureau jeugdzorg)

.....

- § ernstige bedreiging zedelijke of geestelijke belangen of gezondheid
- § andere middelen falen/zullen naar verwachting falen
- § voor de duur van maximaal een jaar (artikel 1:256 lid 1 BW)
- § te verlengen op grond van dezelfde criteria (artikel 1:256 lid 2 BW)
- § wordt verzocht door (pleeg)ouder, raad voor de kinderscherming of openbaar ministerie

Boek 1 artikel 255 BW: de voorlopige ondertoezichtstelling

De kinderrechter kan hangende het onderzoek de minderjarige voorlopig onder toezicht stellen indien dit dringend en onverwijld noodzakelijk is. Hij bepaalt de duur van dit voorlopige toezicht op ten hoogste drie maanden

- hangende het onderzoek, er moet dus een verzoek om ondertoezichtstelling bij de kinderrechter liggen
- bedoeld voor acute noodsituaties
- geen hoger beroep mogelijk, dus voor moeder niets tegen te doen

Boek 1 artikel 261 BW: de machtiging uithuisplaatsing

1. Indien dit noodzakelijk is in het belang van de verzorging en opvoeding van de minderjarige kan de kinderrechter ... (het bureau jeugdzorg)... op haar verzoek machtigen de minderjarige gedurende dag en nacht uit huis te plaatsen.
.....
 2. De machtiging kan eveneens worden verleend op verzoek van de raad voor de kindbescherming of van het openbaar ministerie.
.....
- § verzoek moet vermelden voor welke voorziening (bv pleegzorg, netwerkpleeg, ziekenhuis, tehuis = accommodatie zorgaanbieder o.i.d.) de machtiging wordt gevraagd
- § MUHP kan alleen als er (V)OTS (gevraagd) is, maar hoeft niet tegelijk met de (V)OTS gevraagd te worden, afwachten wat de (V)OTS biedt is dus mogelijk

Kinderbeschermingsmaatregelen

Worden uitgesproken

- § door de kinderrechter
- § op grond van een daartoe strekkend verzoek
- § waarvan belanghebbenden (dus ook moeder) afschrift krijgen
- § en de behandeling daarvan ter terechtzitting
- § waarvoor alle belanghebbenden worden opgeroepen
- § waarna in beginsel hoger beroep mogelijk is (m.u.v. de VOTS) hetgeen praktijkproblemen op kan leveren.

Uitkomst biedt het **SPOEDJE**, artikel 800 lid 3 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering,
De kinderrechter beslist op grond van het verzoekschrift (en)

- indien de behandeling niet kan worden afgewacht zonder onmiddellijk en ernstig gevaar voor de minderjarige
- deze beschikking (het spoedje dus) verliest haar kracht na verloop van twee weken, tenzij belanghebbenden binnen deze termijn in de gelegenheid zijn gesteld hun mening kenbaar te maken

De gezinsvoogd

Bij het uitspreken van de (V)OTS wordt een **gezinsvoogd** benoemd

§ de rechter benoemd de stichting als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de jeugdzorg

§ dat is het bureau jeugdzorg

§ andere organisaties die gezinsvoogden kunnen leveren zijn bv het Leger des Heils (LdH) en de William Schrikker Stichting (WSS). Beiden werken formeel onder de vlag van het bureau jeugdzorg. Bij het verzoek om een (V)OTS wordt meestal aangegeven of de gezinsvoogd van LdH of WSS dient te komen en dan worden deze ook in de beschikking genoemd, maar noodzakelijk is dat niet.

§ doelgroep WSS zijn ouders of kinderen met verstandelijke beperking of (psychiatrische) stoornis. Doelgroep LdH is niet nauwkeurig omschreven.

§ de Stichting Nidos kan zelfstandig – dus zonder tussenkomst van het bureau jeugdzorg – worden benoemd om de gezinsvoogd te leveren. Doelgroep Nidos is asielzoekers, vluchtelingen etc.

De kinderrechter benoemt alleen de organisatie die de gezinsvoogd moet leveren en niet de persoon van de gezinsvoogd. Tussentijdse wisselingen zijn dus mogelijk.

Wat doet de gezinsvoogd?

Boek 1 artikel 257 BW:

1. ... houdt toezicht op de minderjarige en zorgt dat aan de minderjarige en ouders hulp en steun worden geboden
2. Deze hulp en steun zijn er op gericht de ouder de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding zoveel mogelijk te doen behouden
3. Bevordert de gezinsband tussen ouder en minderjarige

De gezinsvoogd:

- § beoordeelt welke hulp nodig is
- § met inachtneming van de proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid
- § dat kan inhouden dat een machtiging uithuisplaatsing wordt verzocht
- § en zorgt dat die hulp er ook komt, zowel de indicatiestelling als de facto

Terug naar de praktijk:

Er zijn zorgen rond moeder en haar ongebooren kind
Variërend van twijfel of moeder in staat zal zijn om na de
geboorte zelfstandig voor haar kind te zorgen tot aan de
zekerheid dat kind in dat geval aan acuut gevaar bloot zal
staan

Daarom melding bij **bureau jeugdzorg/AMK**

Sinds 1 januari 2005 is bureau jeugdzorg de **centrale
toegang tot alle jeugdzorg**. Het AMK (advies- en meldpunt
kindermishandeling) is onderdeel van het bureau jeugdzorg.

Iedere provincie heeft een bureau jeugdzorg, daarnaast
hebben Amsterdam, Rotterdam en Haaglanden een eigen
bureau jeugdzorg

Het bureau jeugdzorg beoordeelt of hulp nodig is.

Indien hulp nodig is kan worden verwezen naar vrijwillige
hulpverlening.

Als vrijwillige hulpverlening niet toereikend is (het merendeel
van uw meldingen) wordt een zorgmelding gedaan bij de raad
voor de kindbescherming.

Zorgmelding:

De zorgmelding zal voor de raad voor de kinderbescherming aanleiding zijn een beschermingsonderzoek te starten.

- benadert informanten
- spreekt indien mogelijk belanghebbenden, moeder en haar omgeving

Indien raad voor de kinderbescherming van oordeel is dat het belang van de ongeboren baby wordt bedreigd als de baby na de geboorte zonder meer aan moeder wordt meegegeven zal de kinderrechter om een (V)OTS, al dan niet met een MUHP, worden verzocht.

Verzoek aan de kinderrechter om (V)OTS–MUHP

In de praktijk wordt een dergelijk verzoek eerst kort voor de geboorte gedaan

§ omdat raad voor de kinderbescherming pas 6–8 weken voor de uitgerekende datum met het beschermingsonderzoek start

§ omdat het soms wenselijk is dat moeder niet weet dat het kind na de geboorte bij haar zal worden weggehaald en daarom het zo–even besproken spoedje wordt gebruikt

§

Mogelijke gevolgen van beschikking in de dagen rond de geboorte:

- § hulpverleningsmogelijkheden worden niet optimaal benut, want te laat onderzocht
- § logistieke problemen
- §

Conclusie

- § Vroege melding bij het bureau jeugdzorg/AMK zou moeten kunnen leiden tot een
- § beschermingsonderzoek in uiterlijk het tweede trimester van de zwangerschap
- § daarbij dient de raad voor de kindbescherming in haar overwegingen te betrekken
- § of de veiligheid van het ongebooren kind vraagt dat het onderzoek en daarop volgend verzoek om een (V)OTS–MUHP voor de moeder verborgen blijft
- § of dat juist aan te bevelen is dat een gezinsvoogd samen met (de kring rond) moeder de mogelijkheden van niet–vrijwillige hulpverlening al in het laatste trimester van de zwangerschap onderzoekt, zodat alle betrokkenen op het moment van de geboorte weten wat er gaat gebeuren

- § Indien een (V)OTS gedurende de laatste maanden van de zwangerschap noodzakelijk is, dient de kinderrechter deze ook uit te spreken.
- § De gezinsvoogd kan vervolgens onderzoeken wat na de geboorte nodig is en eventueel tijdig een MUHP aanvragen.